

Oslo kommune
Plan- og bygningsetaten
Avdeling for Byutvikling

Havnepromenaden i Oslo

Statusrapport om utviklingsarbeidet 2017

Plan- og
bygningsetaten

Bildet på forsiden og baksiden av rapporten:
Solcelledrevet belysning av Infopunkt 01 Frognerstranda.
© Foto: Nils Petter Dale

Saksnummer i Plan- og bygningsetaten: 201200573
/pbe116055

Førti fots (40') container, infopunkt 02, ved Frognerstranda, Kongen Marina © Foto: Nils Petter Dale

Innhold

Bakgrunn	5
1 Samarbeid, planlegging og utredninger	7
1.1 Arbeidsgruppe for oppfølging av planen	7
1.2 Tiltaksliste for oppfølging av planen	7
1.3 Kartlegging og utplassering av utstyr	7
1.4 Plan for møteplasser	7
1.5 Prosjekt - Nedtrapping mot vannet sør for Operagata	7
1.6 Prosjekt - Sørenga småbåthavn	8
1.7 Utredningen "Aktiv vannflate"	9
1.8 Drukningforebyggende forum	11
1.9 Mulighetsstudie Kongen Marina Frognerstranda	12
1.10 Kunst og kultur langs Havnepromenaden	13
1.11 Styrke lokale tverrforbindelser	16
1.12 Havnepromenadekoordinator	16
1.13 Havnepromenadekonsulent	17
1.14 Kommunikasjon og informasjonsarbeid	17
1.15 Foredrag og befaringer	17
1.16 Brukerundersøkelse om Fjordbyen og promenaden	18
1.17 Dialog og medvirkningsarbeid	18
2 Arrangementer og fysisk tilrettelegging	19
2.1 Skilting og merking av Havnepromenaden	19
2.2 Sykkelstativer	24
2.3 Biologisk mangfold langs Havnepromenaden	25
2.4 Skatepark Frognerkilen	27
2.5 Tuftepark i Frognerkilen	27
2.6 Kongen Marina – markering av fotgjengertrasé	27
2.7 Rullestoltilgjengelig trebrygge ved Kongen	27
2.8 Gang- og sykkelvei Filipstad	27
2.9 Tilgang til Filipstadkaia	27
2.10 Havneskur med ny bruk	30
2.11 Kiss and Sail – brygger	31
2.12 Tingvallakaia og Tingvallautstikkeren	31
2.13 Rådhusbrygge 4 med nytt anlegg for båter til øyene	31
2.14 Fisketorg	31
2.15 Rådhusbrygge 2	31
2.16 Rådhusbrygge 1	31
2.17 Nordre Akershus kai	32
2.18 Sørenga sjøbad	33
2.19 Sørenga Flytebro	34
2.20 Kunstprosjektet "SALT"	34
2.21 Havnepromenadekontor – «Kiosken»	35
2.22 Testbed Sløyebod ved Fiskehallen på Vippetangen	35
2.23 Testbed Englast, et kunst- og arkitekturtestbed	37
2.24 Testbed Evergreen	39
2.25 Testbed «Urbant» landbruk ved skur 13	40
2.26 Testbed «Pocketpark», lommepark ved skur 13	41
2.27 Solcellebelysning av informasjonspunktene	43
2.28 Testbed Vippetangen Gledessymfoni	44
2.29 Testbed Minimøteplass – med stedstilpassede bymøbler	44
2.30 Program for åpning av Havnepromenaden 14. juni 2015	45
2.31 Arrangementet Havnelangs	45
2.32 Arrangementet Oslo Kulturnatt	45
3 Havnepromenaden som katalysator	48
3.1 Testbed Badstuflåte i Bjørvika	48
3.2 Testbed Historieformidling ved bruk av duft	48

3.3	Passion for Ocean 2017	49
3.4	Friluftsthuset på Sørengkaia	51
3.5	UngNorge, PopUp-senter i Lohavn	51
3.6	Oslo Water Games	53

Havnepromenaden skal ha en gjennomsnittlig bredde på 20 meter, (på Filipstad 25 meter), og ingen steder skal fri ferdsel være smalere enn 6 meter. Bildet er fra Tjuvholmen. Foto: PBE

Statusrapport om Havnepromenaden

Bakgrunn

Fjordbyvedtaket ble vedtatt i Oslo bystyre 19. januar 2000. Det var et strategisk intensjonsvedtak om at størst mulig del av havnevirksomheten skulle avvikles, og lokaliseres utenfor Oslo.

Frigjorte havneområder skulle omdisponeres til byutvikling for bolig, næring og rekreasjon.

Fjordbyplanen ble vedtatt av Oslo bystyre i februar 2008 (27.2.2008 / Sak 77), og den fremhever Havnepromenaden som et viktig strukturerende element for utviklingen av Fjordbyen, både som et langsgående element som binder hele fjordbyen sammen, og som en ferdselsåre med gode tverrkoblinger til byen bak.

Havnepromenaden er kanskje den ene prosjektet i hele fjordbyutviklingen alle er enige om, og som virkelig vil øke Fjordbyens attraktivitet og kvalitet. Fjordbyplanen angir at Havnepromenaden skal ha en gjennomsnittsbredde på 20 meter, at den skal ha en kontinuerlig variasjon i møtet med vannet og at den skal tilby helårsaktiviteter både på og i vannet.

Byrådet har 29.4.2010 behandlet byrådssak 1039: Fjordbyplanen – Koordinering og organisering av kommunens arbeid. (...) Byrådet har også drøftet spørsmål knyttet til finansiering og gjennomføring av offentlig infrastruktur i Fjordbyen. I den forbindelse ble det sendt en bestilling i tolv punkter, hvor ett av dem var følgende:

«Eiendoms- og byfornyelsesetaten, Plan- og bygningsetaten og Samferdselsetaten bes samarbeide om reguleringsplanen for den gjenstående delen av havnepromenaden med sikte på å oppnå planfaglig høy kvalitet, gjennomførbarhet og mulighet for tidlig realisering.»

På bakgrunn av Fjordbyvedtaket i 2008 og bestilling fra byråd for byutvikling ble det høsten 2010 etablert et tverretattlig samarbeid mellom Plan- og bygningsetaten, Eiendoms- og byfornyelsesetaten, Bymiljøetaten og Oslo Havn KF for å sikre gjennomføring av promenaden.

Byantikvaren har deltatt i arbeidet fra 2013 og Kulturetaten fra 2014.

I 2012 ble det avholdt et parallelloppdrag med tre deltakerteam, hvor det ene forslaget av White og Rodeo i løpet av 2013 ble bearbeidet til "Forslag til prinsipp- og strategiplan for Havnepromenaden i Oslo« og oversendt til politisk behandling.

Prinsipp- og strategiplan for Havnepromenaden i Oslo ble vedtatt i Oslo bystyre 1. februar 2017 (Byrådssak 138 av 23.06.2016). Etter dette er bystyrets vedtak:

1. Rapporten "Havnepromenaden i Oslo, Forslag til prinsipp- og strategiplan" datert 18.02.2014 (vedlegg 1), skal være veiledende for det videre arbeid med Havnepromenaden.
2. Bystyret ber byrådet legge til rette for bruk av Havnepromenaden fra sjøsiden og legge til rette for bruk av fritidsbåt.
3. Byrådet bes i løpet av 2017 legge frem et notat om utviklingsarbeidet på Havnepromenaden fra og med 2016.

Denne rapporten redegjør for utviklingsarbeidet på Havnepromenaden fra åpning av Havnepromenadens trasé den 14. juni 2015, og frem til i dag, og er et innspill til punkt 3 i bystyrets vedtak.

Leseveiledning

Rapporten er delt i to hoveddeler, først de aktivitetene som handler om samarbeid, planlegging og utredninger, og den andre delen som handler om hva som faktisk har skjedd av arrangementer og fysisk opparbeiding og tilrettelegging. Vi har lagt til et tredje kapittel, med eksempler på hvordan Havnepromenaden fungerer som katalysator for andre tiltak.

Bidrag til rapportens innhold

Bymiljøetaten, Eiendoms- og byfornyelsesetaten, Oslo Havn KF, Kulturetaten og Kommunikasjonsgruppe Fjordbyen, som deltar i arbeidsgruppen for oppfølging av Prinsipp- og strategiplan for Havnepromenaden i Oslo, har bidratt til innholdet i denne rapporten. Vi har også fått informasjon og bilder fra UngNorge og Oslo Watergames.

Kreditering av bildene er gjort etter informasjon fra hver etat.

Saksnummer i Plan- og bygningsetaten: 201200573
/pbe116055

Infopunkt 10, innerst i Bjørvika, ved Langkaia mot Operagata.

© Foto: MMW

1 Samarbeid, planlegging og utredninger

1.1 Arbeidsgruppe for oppfølging av planen

Arbeidsgruppen består av faste representanter fra Bymiljøetaten, Eiendoms- og byfornyelsesetaten, Oslo Havn KF, Kulturetaten, Plan- og bygningsetaten, og Havnepromenadekonsulenten.

Plan- og bygningsetaten driver arbeidet i gruppen, som møtes månedlig, for informasjonsutveksling og samarbeid, koordinering og arbeidsfordeling ved oppfølging og gjennomføring av tiltakene i tiltakslisten.

1.2 Tiltaksliste for oppfølging av planen

Tiltakslisten er et verktøy for tverretattlig oppfølging av Prinsipp- og strategiplanen, og den er godkjent i Direktørgruppe Fjordbyen 23.06.2016.

Direktørgruppen har definert det tverretattlige arbeidet i arbeidsgruppen ved å be oss om å aktivt benytte «Tiltaksliste for oppfølging av Prinsipp- og strategiplan for Havnepromenaden» i videre arbeid, og den skal være retningsgivende for etatenes arbeid med Havnepromenaden.

Direktørgruppen har bedt arbeidsgruppen om å rapportere status hvert halvår, blant annet for å kunne gi innspill til kommunens årlige budsjetter.

1.3 Kartlegging og utplassering av utstyr

Bymiljøetaten har utført feltregistreringer av benker, sykkelstativer og bysykkelstativer, og arbeider løpende med utplassering av flere.

Bymiljøetaten utarbeider en toalettstrategi, med formål å kunne utplassere toaletter til publikum på riktige steder.

1.4 Plan for møteplasser

Bymiljøetaten har startet på et planarbeid for "mini-møteplasser". Disse plassene skal utformes etter helhetsprinsippene om å utvikle og rendyrke delstrekningene, og "integrere steder for opphold og aktivitet". Møteplasser kan etableres både ved informasjonspunktene, og på steder mellom dem. Minimøteplassene vil bli turmål, rasteplasser med god komfort, steder som gir beskyttelse mot vær og vind. Mini-møteplassene skal være ikke-kommersielle steder for opphold, gode steder å være, uten at det skal koste penger.

Utformingen av "mini-møteplassene" skal også inspirere til lek og helsebringende aktiviteter.

1.5 Prosjekt - Nedtrapping mot vannet sør for Operagata

Trappen «amfiet» i Operaallmenningen er under prosjektering av Bjørvika Infrastruktur, og konkurransen for å innhente entreprenør skal ut i månedsskiftet september, oktober 2017.

1.6 Prosjekt - Sørenga småbåthavn

Bymiljøetaten utreder hvordan småbåthavnen på Sørenga øst (Felt E14) kan utformes, organiseres og driftes, med både offentlige og private båtplasser, og bli et tilbud og møtested ved sjøen for alle, særlig barn og unge, og gi tilkomst og fortøyningsmuligheter for fritidsbåter, både i kort og lang tid.

Sørengkaia mot Lohavn og Ekeberg.

Foto: PBE

1.7 Utredningen ”Aktiv vannflate”

Plan- og bygningsetaten har utarbeidet et oppstartsnotat for Utredning om bruk av vannflaten, som er godkjent i Direktørgruppe Fjordbyen 20.6.2017.

Hensikten med å utføre en Aktiv vannflate-utredning, er å etablere et prosjekt for samarbeid i Oslo kommune, for å nå de tolv målsettingene i Prinsipp- og strategiplanen, med fokus på tilgang for alle til rekreasjon og aktivitet i vannkanten og på sjøen. Denne målsettingen er særlig formulert i målsetting nummer fire, «kontakt med fjorden», «Havnepromenaden skal foredle eller skape ny kontakt med fjorden og vannflaten, samtidig som den skal gi rom for sambruk med maritim virksomhet».

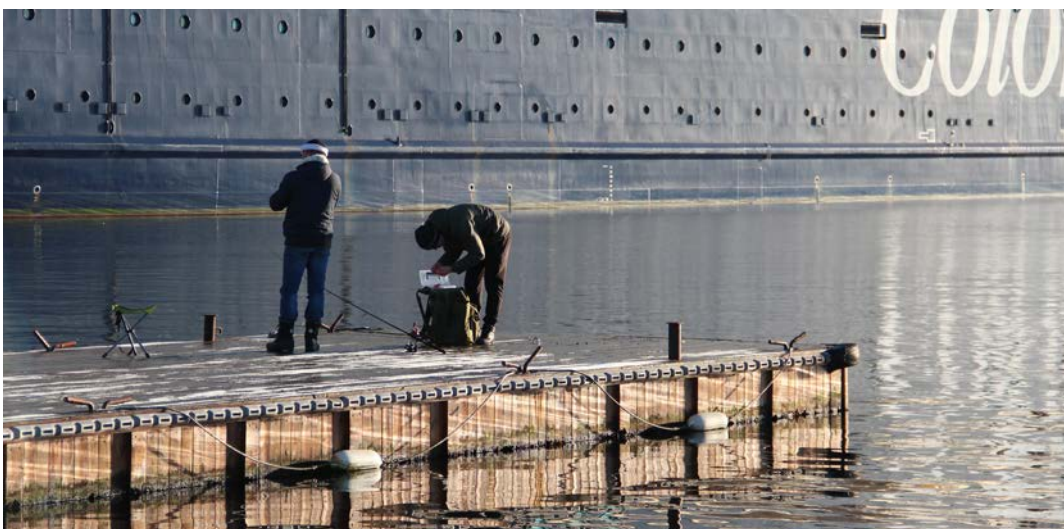
Utredningen vil gi felles faglig fundament for samarbeid, oppfølging og gjennomføring av fysiske tiltak og aktiviteter, midlertidige og permanente, initiert av private aktører, frivillige, og kommunale etater. Utredningen vil klargjøre arealbruken, etatenes myndighet og ansvarsområder i saker på og ved sjøen, og bidra til god og effektiv samhandling og saksbehandling, både offentlig og privat, og gi riktig og tydelig veiledning til forslagsstillere, henvise til rett etat, foretak eller grunneier.

Målet med arbeidet er å sikre rene og attraktive friområder langs Havnepromenaden, og kanalisere opphold og ferdsel på sjøen til trygge områder. Det skal skapes et tilbud i byen for alle, som tillegg til marka og øyene i Indre oslofjord.

Fritidsbåter i Filipstadkilen.

Foto: PBE

Fiskere i Frognerkilen.

Foto: PBE

Sjøliv.

Foto: PBE

1.8 Drukningssforebyggende forum

Plan- og bygningsetaten tok i 2014 initiativ til å opprette et "Drukningssforebyggende forum". Grunneiere langs Havnepromenaden deltar i forumet, i tillegg til Eiendoms- og byfornyelsesetaten, Bymiljøetaten, Plan- og bygningsetaten, Brann- og redningsetaten, Oslo Havn KF, Havnepolitiet og Skafor. Nye deltakere opptas løpende etter behov. Bymiljøetaten har fra 2016 hatt ansvar for å drive og følge opp forumet.

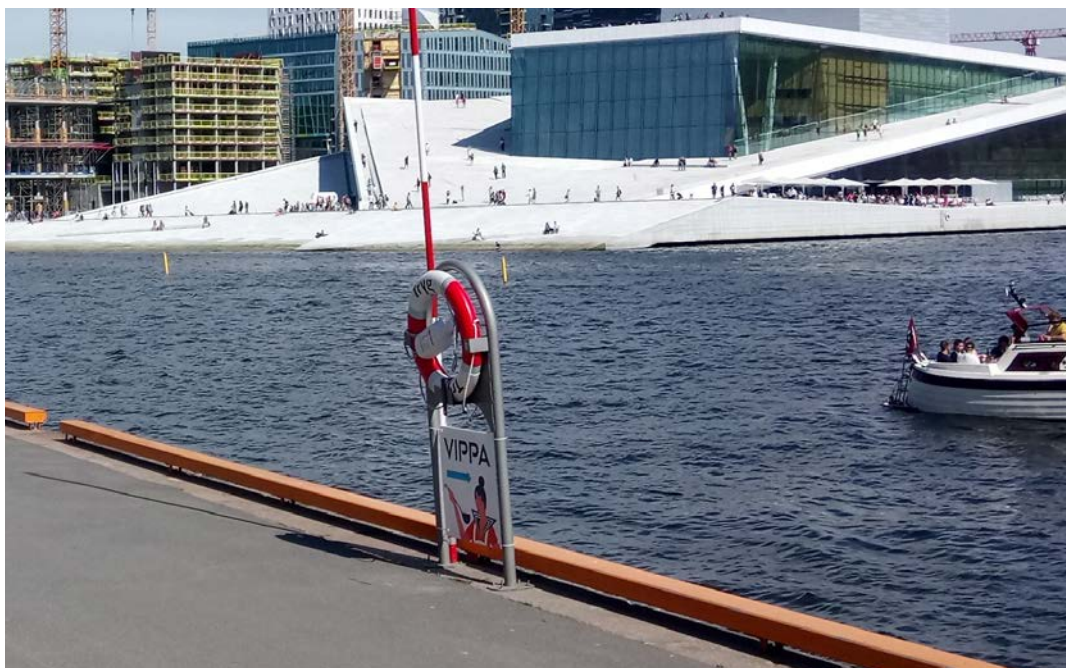
Det har vært avholdt 4 møter, et hvert halvår. Hensikten er å utveksle erfaringer, ha dialog om sikkerhetstiltak, og koordinere behov, tiltak og prosjekter, og informere redningsetatene om nye målpunkter for publikum, og aktuelle riggområder som endrer tilgjengeligheten til sjøfronten.

Bymiljøetaten har i samarbeid med nødetatene utviklet nødplakater som skal plasseres på stativene for redningsutstyr langs Havnepromenaden. Plakatene viser navn på stedet, og nødnummer til brannvesen, politi og ambulanse.

Illustrasjon av Oslo Havnepromenades nødplakat nummer 42.

© BYM / nødetatene

Stativ for redningsutstyr på Langkaia.

Foto: PBE

1.9 Mulighetsstudie Kongen Marina Frognerstranda

Bymiljøetaten, Eiendoms- og byfornyelsesetaten, Oslo Havn KF og Plan- og bygningsetaten har inngått en samarbeids- og finansieringsavtale for å engasjere en ekstern konsulent for å utforske potensialet for området ved Kongen Marina. Kostnadene vil fordeles likt.

Plan- og bygningsetaten vil lede arbeidet med mulighetsstudien, og det overordnede målet er å bidra til at området ved Kongen Marina utvikles i tråd med helhetsprinsippene beskrevet i Prinsipp- og strategiplanen for Havnepromenaden. I følge disse prinsippene skal Havnepromenaden etableres både som en gjenkjennbar ferdselsåre langs sjøkanten, og som en sekvens av ulike byrom med stedegne kvaliteter som henvender seg til ulike sosiale grupper, og som evner å romme egenartede arenaer for næringsliv og kultur.

Kongen Marina, som allerede er etablert som et godt sosialt møtested med et nærings- og kulturliv tilknyttet fjorden og vannet, skal utvikles med utgangspunkt i disse kvalitetene. Dette forutsetter at de fysiske rammene for dette miljøet sikres.

Kongen Marina, Frognerstranda, med båtslipp, marina og kro.

Foto: PBE

Småbåthavnen innenfor Framnes brygge.

Foto: PBE

1.10 Kunst og kultur langs Havnepromenaden

Kulturetaten har bidratt med et bredt spekter av kunst og kultur langs Havnepromenaden. I visse tilfeller har Kulturetaten selv vært initiativtaker, i andre har de fungert som tilrettelegger. Gjennom ulike tilskuddsordninger har Kulturetaten vært med å legge til rette for at en rekke små og store prosjekter langs Havnepromenaden har blitt realisert, for eksempel kunstinstallasjonen "Salt" på Langkaia ved Havnelageret og Antipodes Café i Bjørvika. Oslo Havn KF har også vært initiativtaker og tilrettelegger for utbredelse av kunst langs Havnepromenaden, både i form av gatekunst og mer tradisjonell kunst.

"Dykkaren" av Ola Enstad, på Honnørbrygga.

Foto: PBE

"Evergreen" av Christian Bermudez, på Langkaia.

Foto: PBE

Kunstinstallasjonen "Salt" på Langkaia.

© Foto: Oslo Havn KF

Urban grafittikunst av Kim S. Larsen på skur 28.

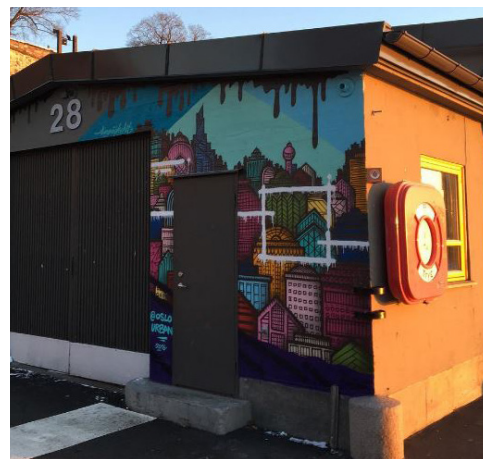

Foto: PBE og Oslo Havn KF

"Be Cool Club", urban collage av Hilde Bugge, på skur 34.

Foto: PBE og Oslo Havn KF

”Gledessymfoni” på skur 40, på Vippetangen.

© Foto: Torbjørn Brunvand for Kulturetaten

”Giraffe playing ukulele” på skur 40. Del av ”Gledessymfoni”

Foto: PBE

1.11 Styrke lokale tverrforbindelser

Plan- og bygningsetaten har startet arbeidet med å styrke lokale tverrforbindelser, og fått utarbeidet to rapporter om muligheter for å forbedre kontakt mellom byen og fjorden, den ene om Frognerstranda, den andre om Grønlia.

Midlertidig trapp mellom Sørenga bro og Middelalderparken vil være en ønsket snarvei mellom Bjørvika, Sørenga, Middelalderparken og Ekeberg. Tiltaket er under planlegging i 2017, og forutsetter godkjenning fra Follobanen.

1.12 Havnepromenadekoordinator

I januar 2015 ble Léva Urban Design engasjert som koordinator for Havnepromenaden for ett år, med opsjon på forlengelse et år. Kulturetaten overtok ansvaret som kontraktspart og oppdragsgiver etter Bymiljøetaten i april 2016.

Rollen som koordinator startet som et prøveprosjekt for å etablere samarbeid mellom kommunen og grunneiere og initiativtakere, og bidra til å fylle Havnepromenaden med arrangementer og aktiviteter. I oppdragsbeskrivelsen ble det også lagt vekt på koordinatorens ansvar for markedsføre arrangementer og aktiviteter langs promenaden.

14. juni 2015 tok Léva ansvar for åpningen av Havnepromenaden, der mellom 50.000 og 100.000 mennesker deltok. Léva hadde det overordnede ansvaret for å koordinere de over 200 aktørene som bidro til å aktivisere Havnepromenaden under åpningsarrangementet.

Havnepromenadekonsulenten i 2015-2017, Léva Urban Design AS.

Foto: Kulturetaten

Havnekiosken på Vippetangen åpnet i august 2016. Foto: PBE

1.13 Havnepromenadekonsulent

I januar 2015 SWECO Norge AS overtok konsulentarbeidet i juni 2017.

Det er avholdt en workshop i arbeidsgruppen den 1. september for å definere og systematisere arbeidet med prosjektet, samt avklare Swecos rolle. På bakgrunn av materialet fra workshopen er det utarbeidet en fremdriftsplan og metode for arbeidet det neste året. Hovedfokus vil rettes mot barn og unge, og hovedmålet er å realisere én til tre testbed for disse to gruppene.

Sweco vil i tillegg fungere som støtte for innkomne henvendelser fra interessenter, og koble dem til riktig etat, samt bistå i realisering av tiltak i tiltakslisten.

1.14 Kommunikasjon og informasjonsarbeid

Kommunikasjonsgruppe Fjordbyen består av faste kommunikasjonsmedarbeidere fra Plan- og bygningsetaten, Bymiljøetaten, Eiendoms- og byfornyelsesetaten, Oslo Havn KF og Kulturetaten. Byantikvaren stiller ved behov. Plan- og bygningsetaten leder gruppen, Eiendom- og byfornyelsesetaten er nestleder og stedfortreder. Gruppen avholder 2-4 møter per år, eller mer ved behov. Leder i kommunikasjonsgruppe Fjordbyen stiller fast i arbeidsgruppe Havnepromenaden.

Kommunikasjonsgruppe Fjordbyen har en rådgivende rolle overfor arbeidsgruppen Havnepromenaden og direktørgruppe Fjordbyen. Gruppen skal legge til rette for strategisk bruk av kommunikasjonskanaler avhengig av budskap, og skal være et kontaktpunkt for brukere, befolkningen og mediene.

Kommunikasjonsgruppe Fjordbyens mål er å bidra til rett kommunikasjon til rett tid, informere byens befolkning om de mulighetene for bruk som finnes i Havnepromenaden og tilliggende områder, sørge for at allmennheten er løpende oppdatert om kommunens arbeid og hvilke nye tilbud som kommer, og utvikle eierskap til Havnepromenaden ved å etablere arena for kommunikasjon, slik at allmennheten får mulighet til å være med å påvirke og bidra til en spennende utvikling av Havnepromenaden.

Det er videre etablert en Facebook-side for Havnepromenaden som per september 2017 har snaut 4000 følgere. Her har alle deltakende etater og foretak mulighet til å legge ut nyheter og andre aktiviteter, både i egenregi av kommunen, men også i samarbeid med grunneiere og leiere langs promenaden. (se <https://www.facebook.com/HavnepromenadenOslo/>)

1.15 Foredrag og befaringer

Plan- og bygningsetaten blir fem til ti ganger i året bedt om å lede befaringer langs Havnepromenaden for norske og internasjonale grupper, med både fagfolk og politikere. Tilsvarende holde jevnlig foredrag for slike grupper som besøker Oslo og Fjordbyen. Kommunikasjonsgruppe Fjordbyen gjennomfører befaringer for besøkende grupper, og byvandring, sykkelturer, og trilleturer for småbarnsforeldre. Alle etatene får slike henvendelser.

Kommunikasjonsgruppe Fjordbyen lager nyhetssaker om byutviklingen langs Oslos sjøfront, i tillegg til temasaker som status i utbyggingen langs Fjordbyen, om kunsten på Havnepromenaden, drukkingsforebyggende forum og hva et offentlig rom som promenaden kan bety for økt folkehelse for å nevne noe. (se for eksempel www.byplanoslo.no)

Av 28 innsendte kandidater ble Havnepromenaden en av tre kandidater som ble nominert til Oslo folkehelsepris 2016. Oslo Folkehelsepris deles ut av ordføreren og juryen ledes av byråd for eldre, helse og sosiale tjenester.

1.16 Brukerundersøkelse om Fjordbyen og promenaden

Plan- og bygningsetaten har fått utarbeidet en rapport om hvem som bor i og bruker Fjordbyen og Havnepromenaden. Det er utført et feltarbeid, hvor 420 personer ble intervjuet sommeren 2016. Det ble gjennomført en telefonspørreundersøkelse med et representativt utvalg av Oslos befolkning i desember 2015. Analyser av boliger og befolkningssammensetning ble gjort vinteren 2015/2016.

1.17 Dialog og medvirkningsarbeid

Koordinator for Havnepromenaden, Leva, gjennomførte en medvirkningsprosess med båtforeningene i Frognerkilen våren 2016. Rapporten fra prosessen utgjør et delgrunnlag for fremtidig plan for promenaden langs Frognerstranda.

Bymiljøetaten har fra høsten 2016 hatt dialog med SVRØ for koordinering av arbeidet med å forbedre sykkelvei og sette opp midlertidig støydemping langs E18

Plan- og bygningsetaten har dialog med grunneiere og tiltakshavere, og gir løpende innspill til planlegging og utvikling av prosjekter langs Havnepromenaden, fra detaljregulering til byggesaksbehandling, for utforming av bygg, forbindelser og kaianlegg.

Foto: PBE

Ti fots (10') container, infopunkt 07, ved Akershusstranda

© Foto: Nils Petter Dale

2 Arrangementer og fysisk tilrettelegging

2.1 Skilting og merking av Havnepromenaden

Skilt- og trasémerking av Havnepromenaden stod ferdig ved åpning av Havnepromenaden den 14. juni 2015.

14 oransje containere i 3 ulike størrelser, 10, 20, og 40 fot, står på plass for å lede alle riktig vei langs den ni kilometer lange promenadestrekningen. Containerne er en del av en grafisk profil med Havnepromenadens logo og oransje som symbolfarge.

På containerne står det informasjonsskilt på norsk og engelsk om de ulike områdenes historie og om hva som skal komme i fremtiden. Containerne er illustrert med spesialetterforskerne Krüger & Krogh, fra tegneserien "Brennpunkt Oslo", laget av Bjarte Agdestein, Endre Skandfer og Ronald Kabcek. Illustrasjonene er en del av en idé om å koble byutvikling og identitet til arkitektur, landskapsarkitektur og grafisk design. Det er termoplastmerking på bakken, og skilt i mindre utgave på stolper og gjerder. Det finnes mobile skilt. Og det er plassert ut enkel møblering, solstoler, i symbolfargen.

Informasjonskart

© Illustrasjon ved Grid Design AS

Det er gjennomført løpende justeringer i perioden 2015 til 2017 på informasjonspunktene.

Infopunkt 03 Filipstad ble flyttet på grunn av utvidet sykkelvei med fortau, sommer 2016.

Infopunkt 11, en 40' container ble satt opp på Operastranda etter at Plan- og bygningsetatens tidligere informasjonssenter, "Myggen" ble fjernet vinteren 2016.

Infopunkt 10 i Bjørvika ble flyttet av hensyn til trafiksikkerhet, sommer 2017.

Infopunkt 06 ved Vestbanen ble flyttet nærmere det nye Fisketorget, høst 2017.

Skilt- og trasémerkingen ble oppført med en midlertidig tillatelse på 2 år. Tiltaket er av midlertidig karakter og har et midlertidig uttrykk. De 14 infopunktene fungerer godt, og den midlertidige tillatelsen er forlenget med 5 år, til høsten 2022.

Våren 2018 vil informasjonsskiltene gjennomgås, og innhold og utforming vil kunne revideres, for å henvende seg til flere grupper, også barn og unge.

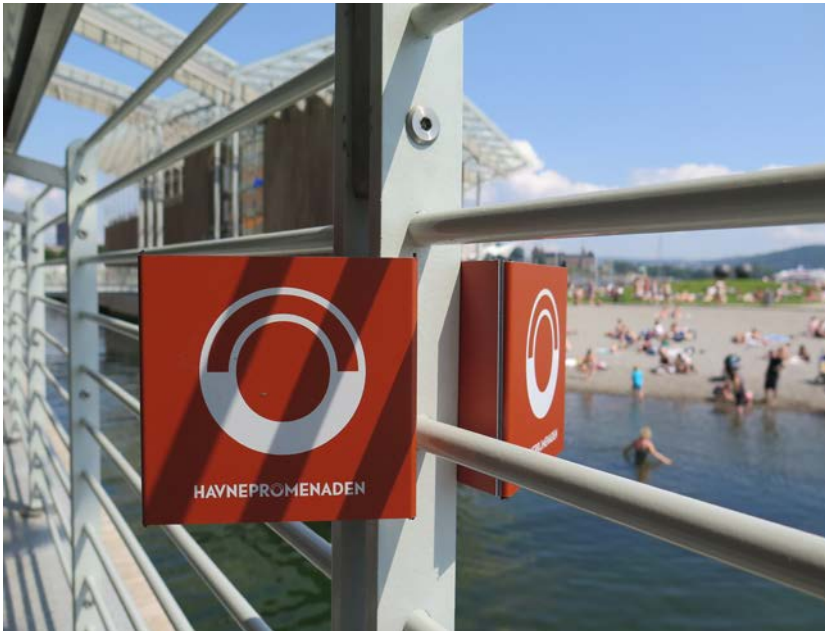
Førti fots (40') container, infopunkt 12, på Sørenga

© Foto: Nils Petter Dale

Tjue fots (20') container, infopunkt 14, ved Kongshavn

© Foto: Nils Petter Dale

Skilt på rekkverk og bygninger

Foto: PBE

Sittemøbler

© Foto: Adam Sterling & Vestre

Sittemøbel, solstol i symbolfargen

© Foto: Adam Sterling & Vestre

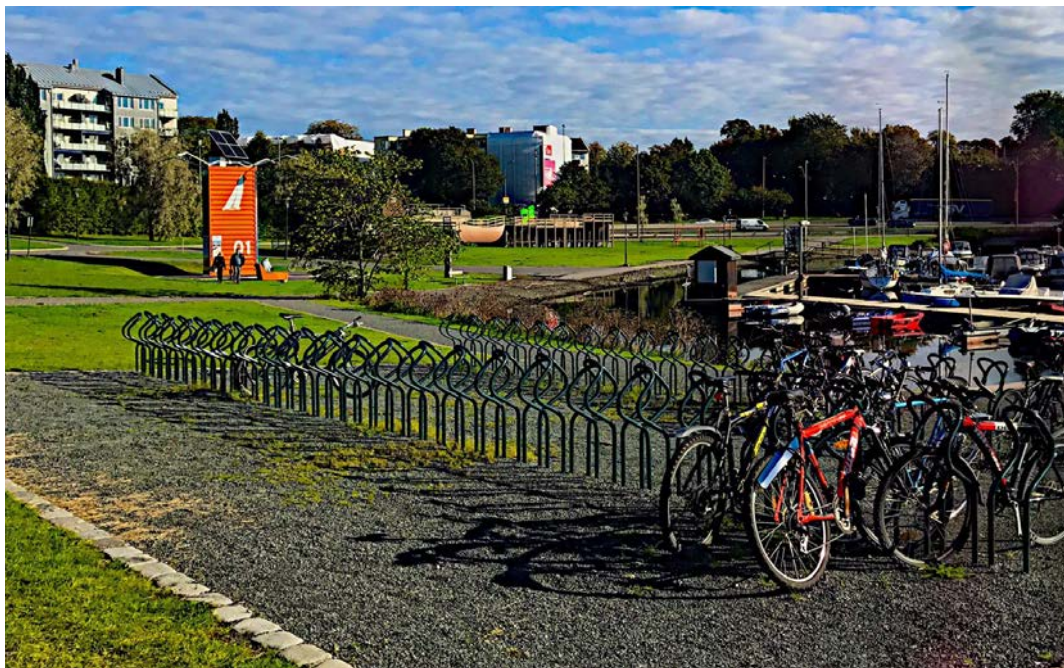
Sittemøbel, solstol

Foto: PBE

2.2 Sykkelstativer

Bymiljøetaten har i perioden satt ut 90 «Publicus» sykkelstativer innerst i Frognerkilen, og 14 «Vroom» sykkelstativer, med plass til 28 sykler, ved Kongen Marina.

Det finnes bysykkelstativer langs Havnepromenaden, i Kongen Marina, på Tjuvholmen, i Filipstadveien, i Dokkveien, ved Aker Brygge, på Vippetangen Øst, og på Vippetangen, og Langkaia og på Sukkerbiten. Det planlegges å settes ut flere stativer, de neste er på Brynjulf Bulls plass, på Rådhusbrygge 40 og to steder ved Operaen.

Sykkelstativ i Frognerkilen.

© Foto: Bymiljøetaten / Morten Kerr

Bysykkelstativ i Bispekilen.

© Foto: Oslo kommune, Sykkelprosjektet, Isak Solomon

2.3 Biologisk mangfold langs Havnepromenenaden

I august 2016 startet BYM arbeid med å etablere blomsterenger med stedegne, ville blomster. Hensikten er å synliggjøre hvilken unik naturarv vi har i Oslo, og som vi vil ta vare på og tilbakeføre. Det vil settes opp informasjonsskilt for å opplyse om kommunens arbeid med blomsterenger, og den spesielle Oslofjordfloraen, også rettet mot utenlandske turister.

Våren 2017 startet BYM arbeidet med å etablere blomstereng med stedegne, ville blomster i et bed (80 m²) på Langkaia, der det tidligere var sådd gress.

På berghylle ved Akershus festnings utgang i syd er uønsket og kraftigvoksende gress fjernet, og erstattet av særegen og biologisk verdifull Oslofjordflora.

Våren 2017 ble 350 m² plen langs Filipstadveien tilsådd med rødkløver. Supplerende tilsåing er gjennomført på sensommeren 2017. Første blomstring ventes sommeren 2018.

Akershusstranda

© Foto: Gro Hilde Jacobsen

Frognerstranda

© Foto: Gro Hilde Jacobsen

Bedet på Langkaia, før tiltaket startet

© Foto: Geobank

Filipstadveien

© Foto: Gro Hilde Jacobsen

2.4 Skatepark Frognerkilen

Skaterampene i tre som tidligere sto i Vika ble flyttet til Frognerkilen og oppgradert januar 2014. Rampen er laget av skatere, for skatere, som sikrer at den møter behovet til skatere.

Skatepark i Frognerkilen

© Foto: Bymiljøetaten

2.5 Tuftepark i Frognerkilen

Tufteparkanlegget i Frognerkilen er satt opp og er i drift. BYMs erfaring er at anlegget er flittig brukt av målgruppen. Anlegget er satt opp i fargene til Havnepromenaden.

2.6 Kongen Marina – markering av fotgjengertrasé

Det er etablert granittkant for å skille fotgjengerarealer fra parkeringsarealer. Parkeringsplasser er fjernet (Ca. 25-30), og erstattet med benker, sykkelstativer og bysykkelstativer. Tredekke etableres på deler av havnepromenaden i løpet av høsten 2017.

2.7 Rullestoltilgjengelig trebrygge ved Kongen

Oppgradering av trebrygge for rullestoltilgjengelighet til båt. Løsningen sikrer bedre kontakt med vannet, et sikkert fortøyningspunkt, og at rullestolbrukere kan komme om bord i båt. Tiltaket utføres høsten 2017.

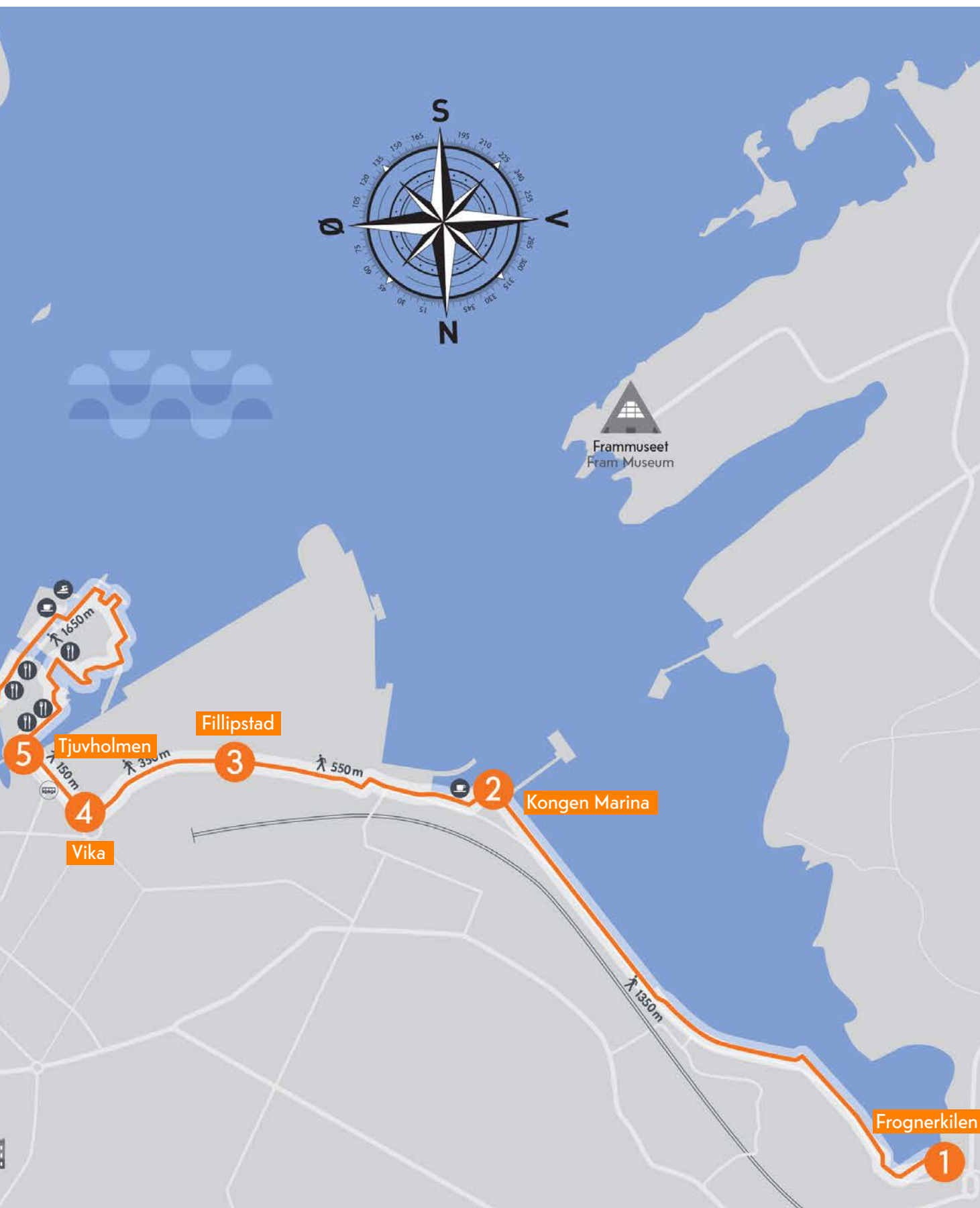
2.8 Gang- og sykkelvei Filipstad

Statens vegvesen og Oslo Havn KF har sommeren 2016 oppgradert gang- og sykkelveien mellom Filipstad og E18, med separate sykkelfelt og gangvei. Denne strekningen fungerer nå som midlertidig Havnepromenade frem til Filipstad er ferdig utbygget, og traséen kan legges der den er planlagt, nærmere sjøen.

2.9 Tilgang til Filipstadkaia

Porter og gjerder som sperret arealet sør for skur 13 er fjernet, og gir tilkomst for alle til kaien.

Informasjonskartet i sin helhet

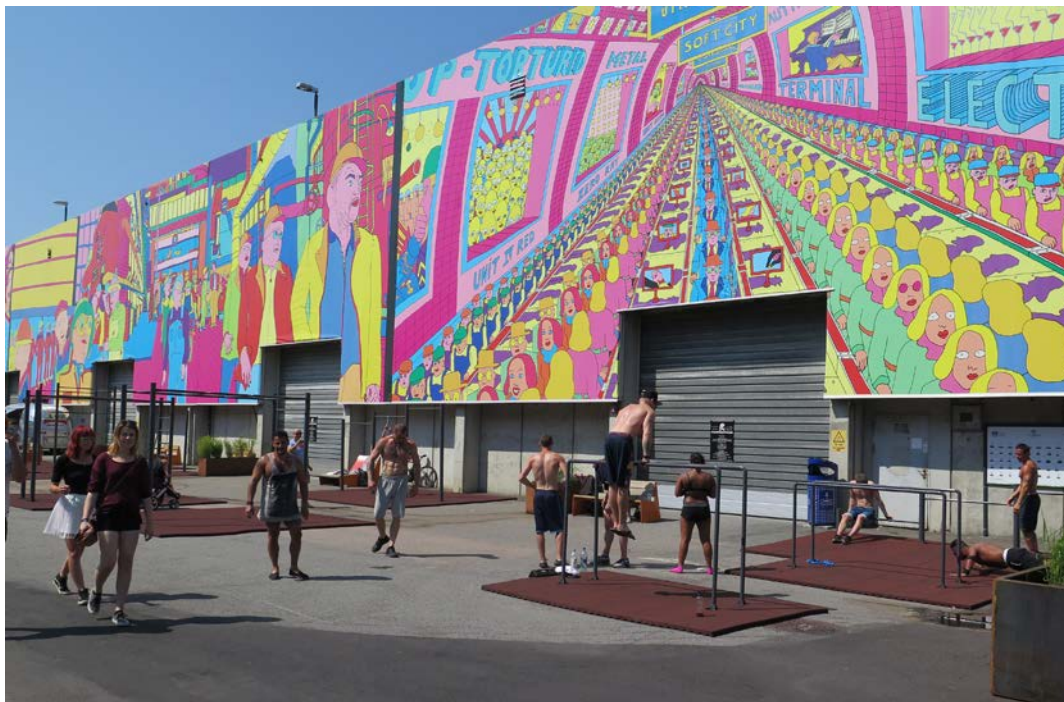
© Illustrasjon ved Grid Design AS

2.10 Havneskur med ny bruk

Oslo Havn KF har leid ut skur 33 på Akershusutstikkeren til restaurant, som åpnet i 2015.

Oslo havn KF har leid ut skur 40 på Vippetangen til kultursenter og mathall. Stedet åpnet våren 2017, og kalles "Vippa".

Skateanlegget i Skur 13 på Filipstad åpnet i 2015, og var blant annet arena for X-games Oslo i 2016. Skuret leies fra Oslo Havn KF og driftes av Bymiljøetaten og Oslo Skateboardforening. Dette er et gratis tilbud til uorganisert idrett i Oslo.

Skur 13 og tufteparken

Foto: PBE

Skur 13 og skateanlegget

© Foto: Bymiljøetaten

2.11 Kiss and Sail – brygger

Det er etablert en Kiss and Sail-brygge ved Aker brygge i 2015. Dette er en brygge du kan legge til med fritidsbåten din i kort tid for å gå i land, eller hoppe om bord i båt.

2.12 Tingvallakaia og Tingvallautstikkeren

Tingvallakaia og Tingvallautstikkeren er opparbeidet på nytt i 2015, med ny belegning, ny møblering og båter er fjernet for å åpne utsikten mot Akershus festning og Vippetangen.

2.13 Rådhusbrygge 4 med nytt anlegg for båter til øyene

Oslo Havn og Ruter flyttet øybåtfergene i 2015 fra Vippetangen til Rådhusbrygge 4. Den nye plasseringen foran Rådhuset har økt antallet passasjerer som benytter seg av disse fergene.

2.14 Fisketorg

Det er oppført et nytt bygg for utsalg av fisk ved Rådhusbrygge 4. Det åpnet sommeren 2017.

2.15 Rådhusbrygge 2

Oslo Havn KF ferdigstiller Rådhusbrygge 2 høsten 2017. Bryggen får all teknisk infrastruktur i bakken, i tillegg til at hele kaikonstruksjonen er fornyet og forsterket. Kaidekket tilbakeføres til opprinnelig utseende i kombinasjon med moderne landskapsdesign. Bryggen tilrettelegges med møblering for opphold. I skuret er det planlagt utadrettet virksomhet.

2.16 Rådhusbrygge 1

Bryggen var opprinnelig fra 1881, og med det en av landets eldste brygger, og Oslos eldste trepælekai. I 2012 ble den avstengt, da den hadde begynt å sige sammen, svekket av pæle-mark Bryggen ble revet, og høsten 2013 startet Oslo Havn KF bygging av ny. Ny Rådhusbrygge 1 stod ferdig i 2014.

Rådhusbrygge 1

© Foto: Tine Poppe

2.17 Nordre Akershus kai

Oslo Havn KF oppgraderte utearealene med ny belegning, vegetasjon og møblering. Bilparkering er erstattet med benker og oppholdsarealer. Det ble bygget et stort sittemøbel, designet av Pushak arkitekter AS. WANlegget stod ferdig til åpningen av Havnepromenaden i 2015.

Gatemøblering på Nordre Akershus kai

© Foto: Ivan Brodey

Gatemøblering på Nordre Akershus kai

© Foto: Ivan Brodey

2.18 Sørenga sjøbad

Sjøbadet åpnet i juni 2015, og er ikke bare byens mest sentrale badestrand. Hele strandområdet er på 5000 kvadratmeter, og rommer et gresskledd parkområde, mange sitteplasser, stupetårn, utedusjer og en barnevennlig sandstrand. Selve sjøbadet er 190 meter langt, og har i tillegg til sandstranden også et 50 meter langt åpent svømmebasseng med 8 baner. Sjøbadet er universelt utformet med egen baderampe for bevegelseshemmede. Sørenga har toaletter for publikum, og godkjente ildsteder for grilling og bål.

Sørenga sjøbad og infopunkt 12

Foto: PBE

Sørenga sjøbad

Foto: PBE

2.19 Sørenga Flytebro

Sørenga flytebro har vært en del av Havnepromenaden siden 2011. Den ble forbedret i 2016.

Sørenga flytebro

Foto: PBE

2.20 Kunstprosjektet "SALT"

SALT er et nomadisk kunstprosjekt som har stått på Festningsallmenningen siden 2016.

Prosjektet har som mål å bringe kunst, musikk, mat og arkitektur sammen:

fire trekonstruksjoner inspirert av tradisjonelle norske fiskehjeller.

Kunstprosjektet Salt på Festningsallmenningen

© Foto: Oslo Havn KF

2.21 Havnepromenadekontor – «Kiosken»

Kiosken på Vippetangen ble åpnet 19.09.16 av Havnepromenadekoordinator Léva urban design. Ønsket om å etablere Kiosken som Havnepromenadekontor har vært forankret i tanken om at fysisk tilstedeværelse i området er viktig. En slik kiosk er et signal om kommunens aktive deltakelse i arbeidet med å utvikle Havnepromenaden, og utgjør et sentralt informasjons- og samlingspunkt for publikum og relevante samarbeidspartnere. Det ble arrangert temadagene der blant andre barnehager, skoler og ulike organisasjoner ble invitert til workshops og innspillsmøter.

Testbed "Kiosken" på Vippetangen Foto: Kulturetaten

2.22 Testbed Sløyebod ved Fiskehallen på Vippetangen

Det ble i mai 2015 etablert en sløyebod som testbed på sjøsiden av Fiskehallen på Vippetangen. Sløyeboden har en metallbenk med sluk og skjærefjøl. Det er tilkoblet vann med to uttak for vannslanger.

Drift og vedlikehold av sløyebenken blir besørget av Oslo Fiskehall SA. I følge Oslo Fiskehall fungerer tiltaket godt og de ser positivt på å ha dette tilbudet på Vippetangen. Vippetangen er et godt besøkt fiskested, spesielt i sommerhalvåret, men det pågår fiskeing her året rundt.

Testbed Sløyebod på Vippetangen

© Foto: Eiendoms- og byfornyelsesetaten

Fiskere på Vippetangen, på åpningsdagen i 2015

Foto: PBE

2.23 Testbed Englast, et kunst- og arkitekturtestbed

Den temporære kunstinstallasjonen «Englast» var resultatet av et samarbeid mellom Kulturretaten, Plan- og bygningsetaten og Arkitektur- og designhøyskolen.

Installasjonen skulle invitere til opplevelse, rekreasjon, læring, lek, og samtidig ha en tydelig kunstnerisk dimensjon. Innerveggene i en lastekontainer ble dekket med speil, og foruten en smal, gjennomgående gangsti på midten, ble gulvet fylt av blomsterbed. I kombinasjon med den fulle tittelen, Englast...tenk deg et grønt Filipstad, presenterte installasjonen en ny og miljøvennlig visjon for Filipstad. Installasjonen ble presentert på åpningen av Havnepromenaden i juni 2015, og fikk stå til september 2016.

Containeren med "Englast - tenk deg et grønt Filipstad"

Foto: PBE

Blomsterengen

Foto: PBE

Containeren med "Englast - tenk deg et grønt Filipstad"

Foto: PBE

Englast på åpningsdagen i 2015

Foto: PBE

2.24 Testbed Evergreen

Evergreen ble vist på Festningsalmenningen fra februar 2015 til oktober 2016, og var en del av Kulturetatens nye kunstordning for kunstprosjekter i offentlige rom.

Evergreen av Christian Bermudez er et kunstprosjekt som henter inspirasjon fra ballastplanter. Ballastplantene representerer spor etter flere hundre års kontakt med omverdenen. Plantene kom til Norge i seilskutetiden (ca. 1500-1900), som blindpassasjerer i form av frø sammen med stein, sand og jord brukt som ballast. Ved å studere ballastplantenes tilpasning i Oslo havn ønsker Christian Bermudez å kaste lys over migrasjon, immigrasjon og kulturell endring. Arbeidet bestod av en skulptur utført med 335 signalrøde høye stenger, ballastplanter i bed og en lyttestasjon der du kan høre om plantenes historie.

Evergreen av Christian Bermudez

Foto: PBE

Evergreen av Christian Bermudez

Foto: PBE

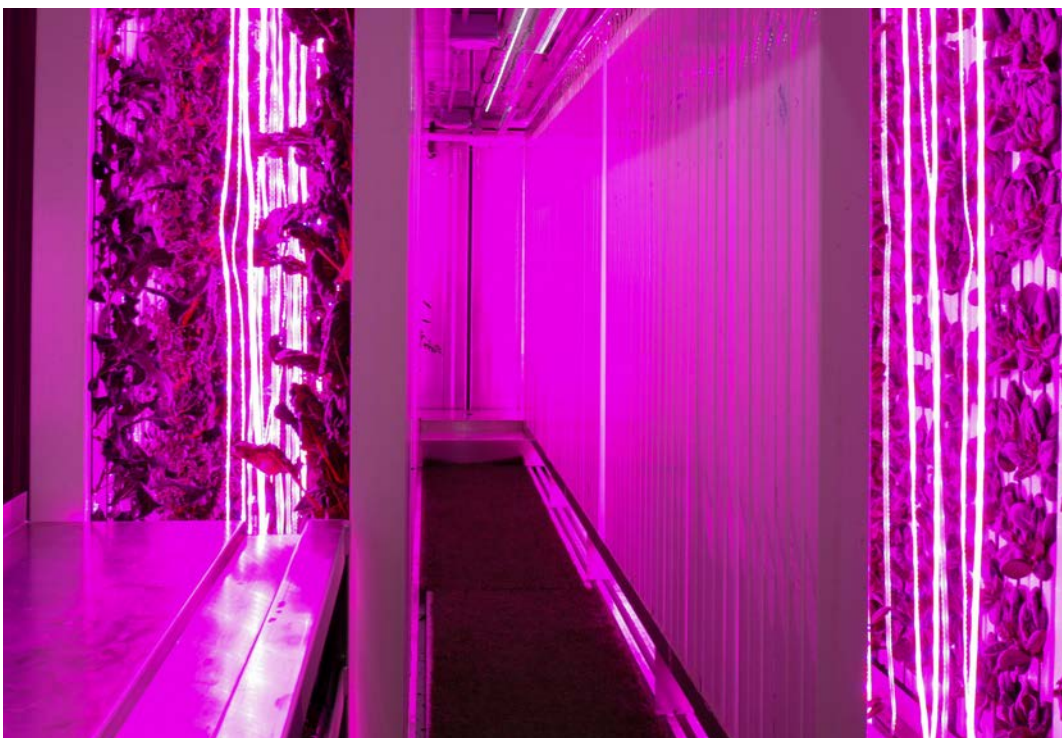
2.25 Testbed «Urbant» landbruk ved skur 13

GRO Hydroponics AS setter opp og bemanner en "hydroponisk freight farm demo-container". Målet er å øke oppmerksomheten rundt hydroponisk dyrkning, i tillegg til å vise publikum at gode, ureiste råvarer kan dyrkes på utradisjonelle arealer i store produksjonsvolumer.

Testbed "GRO Hydroponics"

© Foto: Freightfarms

Testbed "GRO Hydroponics"

© Foto: wFreightfarms

2.26 Testbed «Pocketpark», lommepark ved skur 13

Trekantet tomt ved Skur 13 møbleres med et tredekke, benker og trær i plantekasser.

Parken vil kunne gi en opplevelse av Urbant landbruk, og med "GRO" plassert i parken fra oktober 2017.

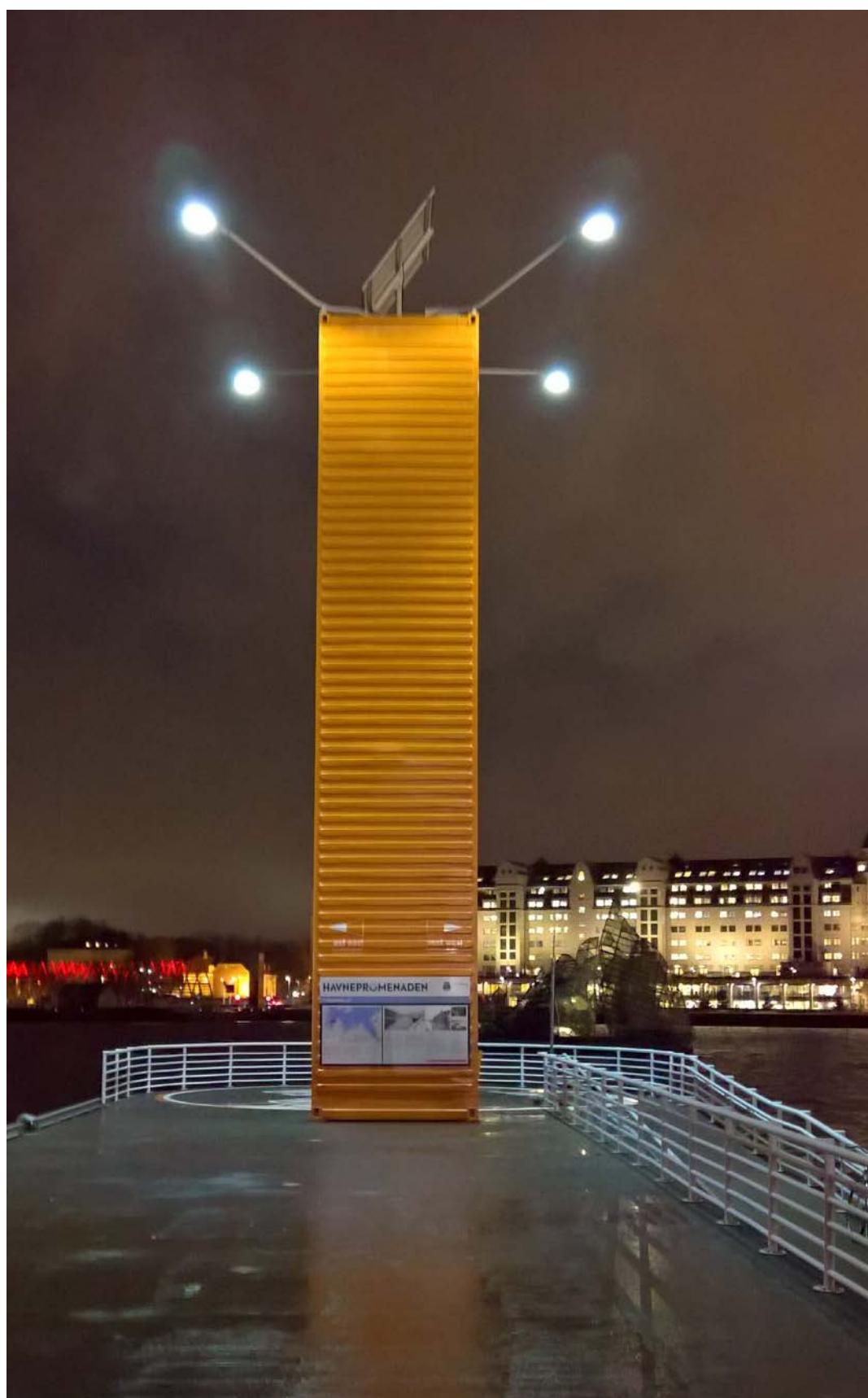
Lommeparken ved skur 13

© Illustrasjon: MMW

Illustrasjon av lommeparken ved skur 13

© Illustrasjon: MMW

Belysning av Infopunkt 11 på Operastranda, Bystranda

© Foto: MMW

2.27 Solcellebelysning av informasjonspunktene

Det ble gjennomført et prøveprosjekt med solcellebelysning på infopunkt 01 Frognerstranda, og infopunkt 11 Operastranda med tilpasset design høsten 2016.

Belysning av Infopunkt 01 Frognerstranda, fjernvirkning

© Foto: Nils Petter Dale

Belysning av Infopunkt 01 Frognerstranda

© Foto: Nils Petter Dale

2.28 Testbed Vippetangen Gledessymfoni

Sukkerhuset er et tradisjonelt lagerskur i blikk ytterst på Vippetangen. Oslo Havn stilte ytterveggene på skuret til disposisjon for et temporært gatekunstverk som sto klart til åpningen av Havnepromenaden i juni 2015. De tre kunstnerne bak verket tok utgangspunkt i tradisjonene fra 70-tallets graffiti i fargevalg og formspråk. Motivet strekker seg rundt huset og forestiller et dyreorkester. Det humoristiske kunstverket er godt synlig for forbipasserende, både på land og fra fjorden.

Kunstverket "Gledessymfoni" på Sukkerhuset, skur 40.

© Foto: Torbjørn Brunvand for Kulturetaten

2.29 Testbed Minimøteplass – med stedstilpassede bymøbler

Prosjektsamarbeid mellom masterkurs på AHO og BYM vårsemester 2017.
Festningsallmenningen: Bymøbler for kunstprosjektet SALT (detaljprosjekt).

Skisser av bymøbler

© Skisser: The Scarcity and Creativity

Skisser av bymøbler

© Skisser: The Scarcity and Creativity

2.30 Program for åpning av Havnepromenaden 14. juni 2015

14. juni 2015 tok Léva ansvar for åpningen av Havnepromenaden, der mellom 50.000 og 100.000 mennesker deltok. Léva hadde det overordnede ansvaret for å koordinere de over 200 aktørene som bidro til å aktivisere Havnepromenaden under åpningsarrangementet.

2.31 Arrangementet Havnelangs

Oslo Havn KF arrangerer «Havnelangs» hver sommer. Hele havna viser seg frem, og da mylder Havnepromenaden av liv og arrangementet er spesielt morsomt for barn og unge som får oppleve både spennende båter og store maskiner som de ellers bare ser på avstand. Havnelangs er et gratis familiearrangement.

© Foto:
Oslo Havn KF

2.32 Arrangementet Oslo Kulturnatt

Siden Havnepromenaden åpnet i juni 2015 har Kulturetatens årlige "Kulturnatt" arrangert og tilrettelagt for en rekke ulike kunst- kulturaktiviteter langs sjøfronten. Havnepromenadens etablerte og planlagte kulturinstitusjoner, dens sammensatte fysiske utforming og den overordnede ambisjonen om å skape et kreativt byrom, har gjort området velegnet for flere arrangementer. Eksempelvis ble det under Kulturnatt i 2016 invitert til kunstaktiviteter og urbant jordbruk på Losæter i Bjørvika.

I 2017 ble det avholdt flere arrangementer som på ulikt vis aktualiserer Havnepromenaden som et viktig område for kunst og kultur. Det ble blant annet arrangert familiedag på Vippa der publikum kunne bli bedre kjent med kokkene og matkonseptene, samt historisk utforskning av Oslo gjennom luktesansen og de seks luktpunktene som er satt opp langs Havnepromenaden.

Infopunkt 04 Vika

Foto: PBE

Infopunkt 04 Vika

Foto: PBE

3 Havnepromenaden som katalysator

Havnepromenaden bidrar til at nye prosjekter oppstår, flere grupper engasjerer seg og setter i gang med aktiviteter og tiltak. Dette fører til ny bruk, og fører til ny bruk av byen mot sjøen.

3.1 Testbed Badstuflåte i Bjørvika

Badstuflåten i Bjørvika er et privat initiert testbed og Bymiljøetaten har i 2017 gitt dem midlertidig plass ved Langkaia. Det pågår arbeid med mulig plassering ved Operastranden, og Bymiljøetaten vurderer å supplere stranden med en offentlig tilgjengelig flytebrygge med landgang, i en 2 års prøveperiode.

Flytende badstu i Bjørvika

© Foto: Rolf Øhman

3.2 Testbed Historieformidling ved bruk av duft

«Duftpunkt Oslo» er montert på 6 infopunkt, der 6 plakater med oransje duftbokser formidler Christianias historie på 1700-tallet. Grafisk tredimensjonal fremstilling av 1700 talls byen er satt opp på et par utvalgte steder. Dette skjer høsten 2017, og er et privat initiativ i samarbeid med Lokalhistoriewiki.no, Oslo museum, Norsk maritimt museum, Nasjonalmuseet.

Duftbokser

© Foto: MMW

Duftbokser plassert på infopunkt 10

© Foto: MMW

3.3 Passion for Ocean 2017

15. september 2017 ble Passion for Ocean-festivalen avholdt for andre året på rad.

«Passion for Ocean» er nå en holdningsbevegelse med samarbeid mellom mange ulike aktører. Festivalen er en årlig hyllest til havet, og den retter søkelyset mot havets miljøutfordringer. Gjennom aktiviteter som «miljødebatt», ledet av Bård Tufte Johansen, «Fashion for Ocean» (moteshow), danseforestilling, konserter, foredrag av klima- og miljøminister Vidar Helgesen, kokkekurs med havets fristelser, snorkelsafari og seldisseksjon, fikk både barn, unge og voksne mulighet til å lære mer om havet og de miljøutfordringene vi står i.

Passion for Ocean fikk både i 2016 og 2017 benytte «Kiosken» på Vippetangen som prosjektkontor ved planlegging og gjennomføring av festivalen.

Passion for Ocean i 2017

Foto: Sweco

Passion for Ocean i 2017

Foto: Sweco

3.4 Friluftsthuset på Sørenskaia

Friluftsthuset på Sørenkaia åpnet i 2016 og drives av Den norske turistforening. Det arrangeres inspirasjonskvelder med foredrag og filmvisninger, og det tilbys klatremuligheter i et buldrerom og kajakkurs og utleie av kajaker, kurs og turer.

3.5 UngNorge, PopUp-senter i Lohavn

Ung Norge har etablert et senter for barn og unge innerst i Lohavn, Der er laget en liten park, og de har søkt og fått midlertidig tillatelse i to år for to flytebrygger for småbåter, og til et lager på land, utformet av to containere med innvendig trappeforbindelse.

UngNorge sitt senter for barn og unge i Lohavn

Foto: UngNorge

UngNorge forteller at de fikk en “flying start” på sitt PopUp senter i Lohavn! Lions Norge hadde 100 års jubileum og de valgte å feire dette sammen med UngNorge. I den anledning besøkte Hans Majestet Kong Harald senteret, og han hilste på barn i alle aldre (ca 300 fremmøtte barn, unge og voksne), før han gikk ombord i L/S Nøtterøy, og ble med på tur fra Lohavn til Bygdøy, med barnevernsbarn som mannskap.

PopUp-senteret i Lohavn

Kilde/ Foto: UngNorge

UngNorge åpnet PopUp senteret for andre aktiviteter da "Havnelangs" ble arrangert, den 11. juni 2017. (ca 150 personer besøkte dem i Lohavn, til tross for regnvær).

UngNorge har i sommer hatt aktiviteter for barn i Lohavn hver torsdag, fredag, lørdag og søndag. De har fisket, laget mat, hatt kunstmagi, trening og boksetrening, båtturer, arbeidstrening for ungdom (fra ulike bydeler, og barnevernet), og hatt besøk av barnehager og skoleklasser. De arbeider nå med program for vinteren og neste sommersesong.

UngNorge ønsker å etablere et 30.000 liters akvarium på land, der barn og unge kan se havets hemmeligheter og levende fisk. De ønsker å ha mer matlaging og fiske, og å vise frem Oslos kyst- og fiskekultur, blant annet med en reketråler fra 1931, i tillegg til deres egne gamle losbåter. Det jobbes også med Maritimt museum som ønsker å ha kopien av Våghals, båten som ble gravd frem i Bjørvika, liggende på vannet.

UngNorge forteller at de har et godt samarbeid bydelene, barnevern, og med bybonden på Loseter.

Kongen var fornøyd med servering av reker og barnas naturlige selskap

Kilde/ Foto: UngNorge

3.6 Oslo Water Games

Oslo Water Games (OWG) ble arrangert første gang fra 23. – 25. juni i 2011 i Bjørvika. Dette var ment å være en årlig vannsportsfestival i Bjørvika med fokus på folkefest, idrettsglede, miljø og sosialt ansvar. Det ble samarbeidet med Den norske Opera og Ballett, flere idrettsforbund, lokale idrettslag, samt grunneiere og utviklere i Bjørvika.

OWG arrangerer opplæring og konkurranser på alle nivåer innenfor roing, padling, seiling, svømming, wakeboard og stand up-padling, og i påvente av videre utvikling i Bjørvika, har det i stedet vært arrangert ved Tjuvholmen og Aker Brygge, og kalles "Tjuvholmen Vannfestival". I 2015 stod daværende ordfører for åpningen av arrangementet.

Oslo Water Games planlegger å arrangere ny festival i 2017, Fjordbyen vannsportfest, hvor flere arrangement legges til Bjørvika og Akerselva. OWG innleder samarbeid med enda flere organisasjoner og foreninger, blant annet UngNorge og elvepadleklubber. Det kommer stadig muligheter for nye aktiviteter, triatlon svømmebane, elvepadling for barn i Akerselva, midlertidig, eller kanskje permanent, wakeboard-bane, Funballz og steinsprett-konkurranse.

"Eliasbåt" - i samarbeid med Redningsselskapet

Kilde: OWG/ © Foto: Jens Bredberg

Tjuvholmen cup, i samarbeid med Oslo seilforening, som eier båtene som benyttes.

Kilde: OWG/ © Foto: Jens Bredberg

Stafett med Laser, seiljolle, i Filipstadkilen i 2015.

Kilde/ Foto: OWG

Duellsprint i Dokken, (mellom Aker Brygge og Tjuvholmen), samarbeid med Oslo Kajakk Klubb.

Kilde/ Foto: OWG

Leker for barn, som "Funballz", her fra 2011 i Bjørvika ved operaen.

Kilde/ Foto: OWG

Midlertidig wakeboard-bane i 2011, over senketunnellen, mellom Søndre og Nordre Nylandskai. Langkaia og operaen i bakgrunnen

Kilde/ Foto: OWG

Plan- og bygningsetaten

Besøksadresse: Vahls gate 1, 0187 Oslo

Postadresse: Boks 364 sentrum, 0102 Oslo

Telefon: 21 80 21 80

Internett: www.oslo.kommune.no/plan-bygg-og-eiendom/

E-post: postmottak@pbe.oslo.kommune.no

Saksnummer: 201200573

